

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13616/2022
17.04.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић, Владиславе Милићевић, Татјане Миљуш и Јасмине Стаменковић, чланова већа, у ванпарничној ствари предлагача АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ, ЈЈ, КК, свих из..., и ЛЛ из ЉЉ, које заступа заједнички пуномоћник Вулета Стевановић, адвокат из ..., против противника предлагача Дирекције за урбанизам и изградњу ЈП Крушевац, сада ЈП за урбанизам и пројектовање Крушевац, коју заступа директор Војкан Тутулић, Града Крушевца, чији је заступник Градски правобранилац и Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Краљеву, ради накнаде, одлучујући о ревизији предлагача АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ и ревизији противника предлагача Републике Србије - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде изјављеним против решења Вишег суда у Краљеву Гж 809/21 од 10.05.2022. године, у седници одржаној 17.04.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији предлагача АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ изјављеној против решења Вишег суда у Краљеву Гж 809/21 од 10.05.2022. године у преиначујућем делу (став први изреке – други пасус означен под 2. којим је преиначено првостепено решење у ставу првом изреке који се односи на накнаду за кат. парцеле ..., .., .., .., .., .. и делове кат. парцела ..., .., .., .. и ..., све КО Крушевац) и о ревизији противника предлагача Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде изјављеној против решења Вишег суда у Краљеву Гж 809/21 од 10.05.2022. године у преиначујућем делу (став други изреке којим је преиначена одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу седмом изреке првостепеног решења) и у потврђујућем делу (став трећи изреке којим је потврђено првостепено решење у ставу другом изреке).

ОДБАЦУЈУ СЕ, као недозвољене, ревизија предлагача АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ изјављена против решења Вишег суда у Краљеву Гж 809/21 од 10.05.2022. године у преиначујућем делу (став први изреке – други пасус означен под 2. којим је преиначено првостепено решење у ставу првом изреке који се односи на накнаду за кат. парцеле ..., .., .., .., .., .. и делове кат. парцела ..., .., .., .. и ..., све КО Крушевац) и ревизија противника предлагача Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде изјављена против решења Вишег суда у Краљеву Гж 809/21

од 10.05.2022. године у преиначујућем делу (став други изреке којим је преиначена одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу седмом изреке првостепеног решења) и у потврђујућем делу (став трећи изреке којим је потврђено првостепено решење у ставу другом изреке).

Образложење

Решењем Основног суда у Крушевцу Р1 96/20 од 26.11.2020. године, ставом првим изреке, обавезан је противник предлагача Град Крушевац да предлагачима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД свакој у квоти од по 1/6 идеалних делова и предлагачима ЂЂ и ЕЕ у квоти од укупно 1/6 идеална дела исплати по основу накнаде за одузето и отуђено земљиште и то: кат. парцеле ..., ..., ..., ..., ..., ..., ..., .. и делова кат. парцела ..., ..., ..., ..., .. и кат. парцелу ..., све КО Крушевац, које су све настале од раније кат. парцеле .. и дела кат. парцеле ..., обе КО ..., укупан износ од 27.499.500,00 динара, рачунајући 4.500,00 динара по 1 м², и то: предлагачима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД износе од по 4.583.250,00 динара, а предлагачима ЂЂ и ЕЕ у износу од укупно 4.583.250,00 динара, у року од 15 дана по правноснажности одлуке, све по основу правноснажног решења надлежног органа управе Комисије за вођење поступка и доношења решења по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвену својину прешло по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године. Ставом другим изреке, обавезан је противник предлагача Република Србија – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде да прелагачима и то: АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД свакој у квоти од по 1/6 идеална дела, а предлагачима ЂЂ и ЕЕ у квоти од укупно 1/6 идеална дела, исплати по основу накнаде за одузето и отуђено земљиште и то: за кат. парцелу ..., њиву друге класе, у површини од 0.25,93 ха, накнаду у укупном износу од 518.600,00 динара и то предлагачима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД свакој по 86.433,33 динара, а предлагачима ЂЂ и ЕЕ у износу од укупно 86.433,33 динара, која накнада се има исплатити у једнаким тромесечним ратама у року од 10 година, почев од истека годину дана од дана правноснажности одлуке, са каматом у висини раста цена на мало према последњим подацима Републичког органа надлежног за послове статистике, а од дана доспелости сваке рате до исплате, све по основу правноснажног решења надлежног органа управе – Комисије за вођење поступка и доношења решења по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвену својину прешло по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године. Ставом трећим изреке, обавезан је противник предлагача Град Крушевац да предлагачима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД свакој у квоти од по 2/24 идеална дела, предлагачима ЂЂ и ЕЕ у квоти од укупно 2/24 идеална дела, предлагачу ЖЖ у квоти од 6/24 идеална дела, предлгачу ЗЗ у квоти од 3/24 идеална дела и предлагачима ИИ, ЈЈ и КК у квоти од укупно 3/24 идеална дела, исплати по основу накнаде за одузето и отуђено земљиште и то: за кат. парцелу ..., њива треће класе, површине 0.62,21 ха, КО ... накнаду у укупном износу од 933.150,00 динара и то: предлагачима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД свакој по 77.762,50 динара, предлагачима ЂЂ и ЕЕ у износу од укупно 77.762,50 динара, предлагачу ЖЖ у износу од 233.287,50 динара, предлагачу ЗЗ у износу од 116.643,75 динара и предлагачима ИИ, ЈЈ и КК у износу од укупно 116.643,75 динара, која накнада се има исплатити у једнаким тромесечним ратама у року од 10 година почев од истека годину дана од дана правноснажности одлуке, са каматом у висини раста цене на мало према последњим подацима Републичког органа надлежног за послове статистике а од дана доспелости сваке рате до исплате, све по основу

правноснажног решења надлежног органа управе – Комисије за вођење поступка и доношења решења по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвеној својини прешло по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године. Ставом четвртим изреке, одбијен је као несонован предлог предлагача поднет против противника предлагача Дирекције за урбанизам и изградњу ЈП Крушевац, сада ЈП за урбанизам и пројектовање Крушевац, ради исплате накнаде за одузето и отуђено земљиште и то: кат. парцеле ..., .. и делове кат. парцела ..., .. и кат. парцела ..., све КО Крушевац. Ставом петим изреке, одбијен је као неоснован предлог предлагача ЖЖ, рођене ..., из ... поднет против противника предлагача Града Крушевца и Републике Србије – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде ради исплате накнаде за одузето и отуђено земљиште и то кат. парцеле: ..., .. и делове кат. парцела ..., .., .., .., .., .., све КО Крушевац, .. њива друге класе у површини од 0.25,93 ха КО ... и .. њива треће класе, површине 0.62,21 ха, КО ... . Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован предлог противника предлагача Града Крушевца за накнаду трошкова поступка. Ставом седмим изреке, обавезани су противници предлагача Град Крушевац и Република Србија – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде да предлагачима накнаде трошкове ванпарничног поступка у износу од 1.211.500,00 динара.

Решењем Вишег суда у Краљеву Гж 809/21 од 10.05.2022. године, ставом првим изреке, преиначено је првостепено решење у ставу првом изреке, тако што је: 1) обавезан противник предлагача Град Крушевац да по основу накнаде за одузето и отуђено земљиште и то кат. парцеле: ..., .. и дела кат. парцеле ..., све КО Крушевац, које су настале од раније кат. парцеле .. и дела кат. парцеле ..., обе КО ..., на основу решења Комисије за вођење поступка и доношења решења по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвену својину прешло по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године исплати износ од укупно 6.948.000,00 динара и то предлагачима: АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД износе од по 1.158.000,00 динара, а предлагачима ЂЂ и ЕЕ износ од укупно 1.158.000,00 динара, као солидарним повериоцима и 2) обавезан противник предлагача Град Крушевац да по основу накнаде за одузето и отуђено земљиште, кат. парцеле ..., .., .., .., .., .. и делове кат. парцела ..., .., .., .. и .., све КО Крушевац, које су настале од раније катастарске парцеле .. и дела катастарске парцеле ..., обе КО ..., на основу правноснажног решења Комисије за вођење поступка и доношења решења по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвену својину прешло по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године, да исплати износ од укупно 20.551.500,00 динара и то предлагачима АА, ББ, ВВ, ГГ и ДД износе од по 3.425.250,00 динара, а предлагачима ЂЂ и ЕЕ износ од укупно 3.425.250,00 динара као солидарним повериоцима у року од 10 година, у једнаким тромесечним ратама почев од истека годину дана од дана правноснажности одлуке са каматом у висини раста цена на мало према последњим подацима Републичког органа надлежном за послове статистике, а од дана доспелости сваке рате до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је првостепено решење у ставовима шестом и седмом изреке, тако што су обавезани противници предлагача Град Крушевац и Република Србија – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде да предлагачима накнаде трошкове ванпарничног поступка у износу од 941.500,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијене

су као неосноване жалбе противника предлагача Града Крушевца и Републике Србије и потврђено првостепено решење у ставовима другом, трећем, четвртном и петом изреке.

Против правноснажног решења донетог у другом степену, благовремено су изјавили ревизије предлагачи АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД, ЂЂ и ЕЕ у преиначујућем делу (став први изреке - други пасус означен под 2.), а противник предлага Република Србија – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде – Дирекција за воде у преиначујућем делу (став други изреке којим је преиначена одлука о трошковима парничног поступка садржана у ставу седмом изреке првостепеног решења, с тим што је у ревизији услед очигледне омашке у писању наведено да је реч о одлуци садржаној у ставу четвртном изреке првостепеног решења) и у потврђујућем делу (став трећи изреке којим је потврђено првостепено решење у ставу другом изреке) због погрешне примене материјалног права, с тим што су предложили да се о њиховим ревизијама одлучи као о изузетно дозвољеним, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Противник предлагача Град Крушевац је поднео одговор на ревизију предлагача.

Према члану 404. став 1. Закона парничном поступку – ЗПП („Службени гласник Републике Србије“ број 72/11 ... 10/22 - др. закон), ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права.

Одлуке у ванпарничној ствари као што је овде реч зависе од утврђеног чињеничног стања у сваком конкретном случају. У овом случају, предмет је одређивање новчане накнаде за фактички експроприсано земљиште правном претходнику предлагача које му је својевремено одузето по основу ПЗФ и конфискацијом због неизвршења уговорних обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа, а које им по њиховима захтевима није могло бити враћено због чега су решењем Комисије за вођење поступка по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвену својину прешло по наведеном правном основу бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године као обвезници накнаде одређени противници предлагача: Дирекција за урбанизам и изградњу ЈП Крушевац, сада ЈП за урбанизам и пројектовање Крушевац, Град Крушевац и Република Србија - Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде (свако од њих самостално за парцеле ближе наведене у изреци тог решења). Утврђено је да је део предметног земљишта променио правни статус тако што је од пољопривредног земљишта постало градско грађевинско земљиште (а део тог земљишта је изграђено земљиште), док је део остао у статусу пољопривредног земљишта сходно чему је утврђена висина припадајуће накнаде на основу процене Министарства финансија - Пореске управе и вештачењем преко вештака пољопривредне струке зависно од правног статуса земљишта, односно врсте земљишта и намене (за кат. парцеле ..., ..., ..., ..., ..., .. и делове кат. парцела ..., ..., ..., .. и ..., све КО Крушевац утврђено је да су изграђено земљиште у смислу члана 90. Закона о планирању и изградњи) и одређена исплата на начин и у роковима ближе изложеним у нижестепеним одлукама (зависно од врсте земљишта).

Правилно је другостепеном одлуком – делом који се побија ревизијом предлагача преиначена првостепена одлука у погледу начину и рока исплате накнаде (у једнаким тромесечним ратама почев од истека годину дана од дана правноснажности одлуке са каматом у висини раста цена на мало према последњим подацима републичког органа надлежног за послове статистике, а од дана достављања сваке рате до исплате) за кат. парцеле ..., ..., ..., ..., ..., .. и делове кат. парцела ..., ..., ..., .. и ..., све КО Крушевац од старен Града Крушевца, имајући у виду да је реч о изграђеном земљишту у смислу члана 90. Закона о планирању и изградњи, јер се у погледу осталог грађевинског земљишта примењује рок из члана 12.б ставови 1. и 3. Закона о ПЗФ, за разлику од исплате накнаде за неизграђено грађевинско земљиште која се изузима из општих одредби Закона о ПЗФ-у тако што се право на накнаду остварује на начин, у роковима и поступку утврђеним Законом којим се уређује грађевинско земљиште (члан 1. став 5. и члан 12.б став 2. Закона о ПЗФ), због чега се примењује опште правило које важе за експропријацију градског грађевинског земљишта (а то је овде Закон о експропријацији који не регулише рок за исплату), па се примењује рок од 15 дана из Закона о парничном поступку. Правилном применом материјалног права нижестепени судови су обавезали Републику Србију да плати утврђену накнаду предлагачима за кат. парцеле ближе наведене у ставу трећем изреке првостепене одлуке (који је потврђен побијаном другостепеном одлуком), а које су пољопривредно земљиште, с обзиром на то да се не ради о ситуацији на коју се односи правно схватање ВКС усвојено на седници од 28.02.2000. године а то је суспидијарно јемство општине и Републике Србије у смислу 12. став 3. Закона о ПЗ (на које се ревизија Републике Србије позива), већ о ситуацији из члана 12. став 2. овог закона јер се одузето земљиште сада налази у приватној својини лица којем је Дирекција за воду отуђила одузето земљиште, због чега је коначним решењем Комисије за вођење поступка по захтевима за повраћај земљишта које је у друштвену својину прешло по наведеном правном основу бр. 461-42/92 од 13.01.2015. године ревидент означен као једини обвезник исплате накнаде за то земљиште.

О праву предлагача као правних следбеника ранијег сопственика на накнаду и обавези противника предлагача на исплату накнаде нижестепени судови су одлучили правилном применом материјалног права у смислу чланова 1., 5., 7. и 9. став 3. и 12. став 2. Закона о начину и условима признавања права и враћању земљишта које је прешло у друштвену својину по основу пољопривредног земљишног фонда и конфискацијом због неизвршених обавеза из обавезног откупа пољопривредних производа – Закон о ПЗФ („Службени гласник РС“ бр. 18/91, 20/92 и 42/98) и чланова 2. став 2., 4. и 12.б Уредбе о спровођењу Закона о ПЗФ („Службени гласник РС“ бр. 41/91), чланова 41. став 1. и 42. став 2. по прописима за утврђивање накнаде за експроприсану непокретност према садашњем карактеру земљишта, Закона о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 33/95 и „Службени лист СРЈ“, бр. 16/01 и „Службени гласник РС“, бр. 20/09 и 106/16) и Закона о планирању и изградњи, у вези члана 58. Устава Републике Србије и члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију о људским правима, имајући у виду садашњи статус земљишта, тако да у конкретном случају нису испуњени услови за одлучивање о ревизији предлагача и противника предлагача, применом члана 404. ЗПП. Правно становиште изражено у побијаној одлуци у складу је са постојећом судском праксом ревизијског суда у примени и тумачењу материјалног права код одређивања новчане накнаде за земљиште које је по основу Закона о ПЗФ прешло у друштвену својину, а с обзиром на статус тог

земљишта у време одређивање накнаде. Такође, тржишна вредност непокретности је утврђена на начин који не одступа од правног схватања о одређивању висине накнаде за грађевинско земљиште, израженог у бројним судским одлукама Врховног касационог суда и Уставног суда, да суд приликом одређивања висине накнаде није везан искључиво проценом пореске управе, већ је овлашћен да изведе доказ вештачењем и висину накнаде одреди применом критеријума које је вештак узео у обзир приликом одређивања тржишне вредности конкретне парцеле, као у овом случају.

Поред тога, ревизијом Републике Србије напада се и одлука о трошковима поступка, чији се обрачун врши у сваком поступку појединачно и представља чињенично питање сваког конкретног поступка. Нема потребе за одлучивањем о ревизији, ради уједначавања судске праксе поводом одлуке суда о висини трошкова поступка, имајући у виду да судови о трошковима одлучују у сваком конкретном случају, ценећи одредбе Закона о парничном поступку којима је регулисано одлучивање о захтевима странака за накнаду трошкова.

Из изнетих разлога, оцењено је да нису испуњени законом прописани услови да се прихвати одлучивање о ревизијама као изузетно дозвољеним. На основу члана 404. став 2. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке.

Испитујући дозвољеност изјављених ревизија у смислу члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. ЗПП, Врховни суд је нашао да су ревизије предлагача и противника предлагача недозвољене.

Поступак је започет предлогом за одређивање накнаде за експроприсану непокретност поднетим 09.10.2019. године, а вредност предмета спора (побијаног дела) износи за предлагаче - ревиденте АА, ББ, ВВ, ГГ, ДД по 86.433,33 динара (по 736,00 евра), а за предлагаче ЂЂ и ЕЕ по 43.216,66 динара (по 368 евра), док вредност предмета спора (побијаног дела) за Републику Србију као ревидента износи 518.600,00 динара.

Одредбом члана 468. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да се споровима мале вредности сматрају спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу, које не прелази динарску противвредност од 3.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. На основу одредбе члана 479. став 6. истог закона, против одлуке другостепеног суда којом је одлучено о спору мале вредности ревизија није дозвољена.

Одредбом члана 403. став 3. Закона парничном поступку, прописано је да ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 40.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како је вредност побијаног дела правноснажне одлуке по ревизији предлагача мања од 3.000 евра, њихова ревизија није дозвољена у смислу чланова 468. став 1. и 479. став 6. ЗПП без обзира на преиначење. С друге стране, како је вредност побијаног дела правноснажне одлуке по ревизији противника предлагача мања од 40.000 евра, па

не прелази имовински цензус за дозвољеност ревизије, то ни његова ревизија није дозвољена.

Није дозвољена ни ревизија противника предлагача против одлуке о трошковима парничног поступка.

Дозвољеност ревизије против решења другостепеног суда регулишу одредбе члана 420. Закона о парничном поступку. Наведеном одредбом прописано је, да странке могу да изјаве ревизију и против решења другостепеног суда којим се поступак правноснажно окончава (став 1. овог члана), док је у ставом 6. наведеног члана прописано, да се у поступку поводом ревизије против решења сходно примењују одредбе овог закона о ревизији против пресуде. Закон о парничном поступку у члану 28. прописује, да ако је за утврђивање стварне надлежности, права на изјављивање ревизије и у другим случајевима прописаним у овом закону меродавна вредност предмета спора, као вредност предмета спора узима се само вредност главног захтева (став 1.) док се камате, уговорна казна и остала споредна тражења, као и трошкови поступка не узимају у обзир ако не чине главни захтев (став 2.). Према томе, под главним захтевом у смислу наведеног члана подразумева се захтев странке због кога се поступак води, док се споредним тражењем сматрају захтеви странке који су акцесорне природе у односу на главни захтев.

Имајући у виду да је ревизија изјављена против решења којим је одлучено о трошковима поступка, што не представља главни захтев, већ споредно потраживање, то ревизија противника предлагача изјављена против ове врсте одлуке, није дозвољена применом члана 410. став 2. тачка 5. у вези члана 420. ЗПП. Ревизија овде није дозвољена ни по члану 403. став 2. тачка 2. ЗПП, с обзиром да је другостепени суд преиначио одлуку о трошковима поступка, као споредном потраживању.

На основу чланова 413. и 420. став 6. ЗПП-а у вези са чланом 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку, Врховни суд је одлучио као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Звездана Лутовац, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић